

[Undervisningsministeren.]

myndighed med ministeriets godkendelse kalde en af de kvalificerede, der har meldt sig.

Det spørgsmål har været meget diskuteret, hvorvidt det var nødvendigt, at indstillinger vedrørende skoleinspektører skulle forelægges for undervisningsinspektionen for mellem- og realskolen, når det drejer sig om en skole, der har eksamensret. Således har det hidtil været. Der er herimod fra visse sider indvendt, at dermed får de lærere, der arbejder i eksamensskolen, en fortrinsstilling fremfor dem, der arbejder i den eksamensfrie skole. Fra visse sider har man ønsket, at der slet ikke blev adgang til at høre undervisningsinspektøren for mellem- og realskolen, men det foreslås, at man kan høre skoleinspektøren, men at der i så tilfælde også bør indhentes udtalelse fra statskonsulenten for folkeskolen.

Jeg vender mig derefter til spørgsmålet om afskedigelse af lærere. Her er det som noget nyt henlagt til skoledirektionerne, altså den kaldende myndighed, at den, når det drejer sig om afskedigelse af en lærer med pension på grund af alder, kan træffe afgørelse uden forelæggelse af sagen for ministeriet. Endvidere er beregning og anvisning af pensionen henlagt til skolerådet, i stedet for at sagen som før skulle ind til ministeriet. Men i § 40, stk. 4, findes udtrykkelig den bestemmelse, at uansøgt afskedigelse med eller uden pension af en lærer, der ikke gør fyldest i sin stilling, foretages af undervisningsministeren.

Hvad angår § 41, der drejer sig om rigsdagsmænd, som er lærere og som mod at betale en vis del af vikarudgiften kan blive løstnet fra selve lærergerningen, har kommissionen indstillet, at forholdet skulle ordnes således, at der senere kunne finde en regulering sted af lærerens pension. Det var udtrykt i det forslag til § 41, kommissionen har foreslået således, at når den pågældende lærer forlader rigsdagen eller fylder 65 år, omregnes pensionen således, at den samlede tid dels som lærer, dels som rigsdagsmand efter afskedigelsen regnes som pensionsgivende. Dette forslag fra kommissionen har hverken undervisningsministeriet eller finansministeriet kunnet følge; vi har ikke ment, det ville være rigtigt. Derfor er i § 41 om en lærers ret til at kunne løsgøres fra skolen med pension mod at betale en vis del af vikarlønnen bestemmelsen om pensionen formet således: indtil den pågældende er fyldt 65 år, refunderes pensionen fuldtud af statskassen.

Jeg går derefter over til § 42, som kommer

til at erstatte den gamle lovs § 33, som jo er den paragraf, der drejer sig om afskedigelse af en lærer, der er kommet i misforhold til befolkningen. Her sker der betydningsfulde ændringer. § 33-reglen i den gamle lov havde sit forbillede i den tidligere § 8-regel, som den hed. Kommissionen har været enig om, at det er nødvendigt at have en paragraf, der åbner mulighed for, at der kan ske en afgørelse, hvis en lærer kommer i et håbløst misforhold til den befolkning, han skal virke i. På det punkt er der altså af kommissionen stillet et klart forslag. Ministeriet følger kommissionens forslag, som for det første går ud på, at en på grundlag af misforhold til befolkningen rejst afskedigelsessag altid skal forelægges et nedsat udvalg og ikke som nu afgøres af ministeren. Desuden foreslås — også en ændring —, at dette udvalg skal sammensættes således, at den kaldende myndighed, d. v. s. kommunalbestyrelsen, ikke som hidtil skal have en repræsentant i udvalget. Efter forslaget skal udvalget bestå for det første af amtmanden, dernæst af en af undervisningsministeren valgt repræsentant og endelig af en repræsentant, der er valgt af amtsrådet for dets funktionstid. Dernæst som det tredje, at den hidtidige regel bortfalder, hvorefter sagen mod en lærer, som udvalget ikke har villet afskedige, et år efter kunne rejses påny og da ubetinget burde føre til afskedigelse. Dette år har nemlig i de aller fleste tilfælde været en ulidelig prøvelse for læreren, og det har som oftest ikke ført til, at der er kommet ro om selve sagen, hvad der jo var ønskeligt. Derfor foreslås det nu, at udvalgets afgørelse må være endelig. Denne afgørelse kan enten gå ud på, at læreren skal blive i embedet, og sagen kan så ikke rejses påny på grundlag af de samme forhold, eller at læreren skal afskediges, men udvalget kan da tillægge læreren ventepenge efter reglerne i lov nr. 301 af 6. juni 1946 § 59, nemlig hvis udvalget skønner, at det opståede misforhold ikke for den væsentligste del må lægges læreren til last. Der kan altså være de tilfælde, hvor man siger: han må afskediges, men selve misforholdet kan ikke væsentligst lægges ham til last, og så kan der tillægges ham ventepenge. Ellers vil spørgsmålet om pension eller ej til en lærer, mod hvem en sådan sag rejses, men som i virkeligheden burde have været afskediget efter § 40, stk. 4, som ikke gørende fyldest i stillingen, hvis det ved undersøgelsen viser sig, at sagen hører derhen i henhold til § 42, stk. 3, afgøres af ministeren.

Jeg tror, jeg hermed har sagt det væ-